

Zpráva o životním prostředí v roce 2007: co je možné udělat

Poslanecká sněmovna bude projednávat vládní zprávu o životním prostředí v roce 2007. V tomto informačním listu Hnutí DUHA vypichuje některé důležité body z obsáhlého fasciklu, ve kterých může sněmovna pomoci.

Mnoho vážných problémů totiž čeká právě na novely příslušných zákonů.

Ovšem ne všude pomůže právě legislativa. Řada důležitých kroků totiž závisí spíše na obcích a městech: typickým příkladem je omezení výfukových plynů v ovzduší.

Slabá recyklace komunálního odpadu

Navzdory rozšířenému dojmu Česká republika není premiantem v recyklaci. Naopak: míra recyklace a kompostování komunálních odpadů činí pouhých 20 % (str. 200). Zbytek končí na skládkách nebo se pálí. Přitom sousední Německo je už za padesátiprocentní hranicí, některé evropské země ještě dál: belgické Vlámko recykluje 72 %.

Navíc dokonce i absolutní hmotnost recyklovaných odpadů ve srovnání s předcházejícím rokem klesla (o necelých 8 %) a naopak skládkování vyskočilo nahoru (str. 201).

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Legislativu, jež podpoří recyklaci a hlavně pomůže, aby třídění odpad bylo nejen správné, ale také snadné. Důležitou překážkou recyklaci je totiž obtížnost. Popelnice stojí před každým domem, ale k barevným kontejnerům na třídění to průměrná česká domácnost má 138 metrů daleko (str. 202).

Řešením je recyklační novela zákona o odpadech. Měla by především stanovit základní standard recyklačních služeb – aby lidé v každém městě či obci měli možnost třídění hlavní složky odpadu (včetně kompostovatelného bioodpadu z kuchyně a zahrad). Musí rovněž vylepšit ekonomické prostředí pro recyklaci reformou poplatků za skládkování či spalování odpadu a také motivovat obce i města k

zavádění snadnějšího třídění pro domácnosti.

Potřebné peníze obce a města dostanou z evropských fondů. Státní fond životního prostředí zde pro recyklační programy rezervoval až dvě miliardy korun ročně.

Znečištění vzduchu v obcích

Vzduch v řadě měst a obcí běžně překračuje hygienické limity některých škodlivých látek, hlavně mikročástic prachu (str. 24) či rakovinného benzo(a)pyrenu (str. 30). Vinu nesou zejména výfukové plyny a topení uhlím

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Zařadit do energetického zákona (který brzy přijde do prvního čtení) klauzuli, jež usnadní investice do výtopen na biomasu. Obce by pak nemusely vybírat jen mezi drahým plynem a špinavým uhlím – takové dilema totiž vede k vysokému znečištění.

Zákon o obnovitelných zdrojích z roku 2005 rozhybal výrobu zelené elektřiny – větrné či solární elektrárny a další. Ale dvě třetiny možností k výrobě energie z obnovitelných zdrojů u nás tvoří vytápění či ohřívání vody. Pro něj obdobná legislativa dosud chybí.

Jednotlivým domácnostem stát musí pomoci grantovými programy. Poslanecká sněmovna nedávno umožnila, aby právě k tomu vláda použila peníze z prodeje přebytečných emisních povolenek. Dalším desetitisícům domácností by také pomohly výnosy z aukcí povolenek k exhalacím v příštím kole obchodování s emisemi, jež začíná od roku 2013. Klesne tak průmyslové znečištění, účty za vytápění i dovoz zemního plynu z rizikových zemí.

Zdravotní stav lesů

Zdravotní stav jehličnatých lesů se rapidně zhoršuje (str. 74). Stromy, kterým chybí čtvrtina nebo více jehličí, tvoří více než 75 % porostů. Přesto se v lesích nadále sází skoro dvakrát více jehličnanů – hlavně smrku – než

listnáčů (str. 180-181). Nadále tedy budou převažovat nezdravé smrkové porosty.

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Reformu lesního zákona, která bude vyžadovat větší podíl místních druhů stromů ve výsadbě (tedy postupnou obnovu smíšených a listnatých porostů) a omezí holo-sečné kácení.

Energetická náročnost

České exhalace skleníkových plynů činí 14,5 tuny na obyvatele a jsou čtvrté nejhorší v celé EU (str. 18–19). K výrobě jedné koruny HDP česká ekonomika spotřebuje asi o 45 % více energie než vyspělé státy EU (str. 122); surovin dokonce druhé největší množství ze všech sledovaných států (str. 121). Vysoká energetická a surovinová náročnost poškozuje ekonomiku, protože průmyslovým podnikům zvyšuje náklady.

Co by Poslanecká sněmovna mohla chtít:

- Žádat po vládě, aby v EU prosazovala účinnou reformu obchodování s emisemi – takovou, která bude podniky motivovat k investicím do vysoce efektivních, čistých technologií a umožní výnosy investovat do grantů na snížení energetické náročnosti českých domů.
- Recyklační novela zákona o odpadech vylepší rovněž surovinovou efektivnost české ekonomiky. Vyšší recyklace domácích odpadních surovin sníží závislost na dovozu materiálů.

Kontakt:

Vojtěch Kotecký, programový ředitel Hnutí DUHA, telefon 604 202 470, 545 214 431, email vojtech.kotecky@hnutiduha.cz

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.